ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 9ης Αυγούστου 1994 *

Στην υπόθεση C-51/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Rechtbank van koophandel te Brugge προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Meyhui SA

και

Schott Zwiesel Glaswerke AG,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος και την ερμηνεία της οδηγίας 69/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1969, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα προϊόντα εκ κρυστάλλου (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 42),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, G. F. Mancini (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, K. N. Κακούρη, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, P. J. G. Kapteyn και J. L. Murray, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann
γραμματέας: D. Louterman-Hubeau, κυρία υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Schott Zwiesel Glaswerke AG, εκπροσωπούμενη από τον Peter Klima, δικηγόρο Μονάχου και Παρισιού, και τον Wulf-Rudiger, δικηγόρο Φρανκφούρτης,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Ernest Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και Claus-Dieter Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο Υπουργείο,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους Philippe Pouzoulet, υποδιευθυντή της Διευθύνσεως Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, με αναπληρωτή του τον Jean-Louis Falconi, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από την Jill Aussant, σύμβουλο της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Hessel Daalder, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Hendrik van Lier, νομικό σύμβουλο.

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Schott Zwiesel Glaswerke AG, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την H. Duchêne, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων της Διευθύνσεως Νομικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και του Συμβουλίου και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 18ης Φεβρουαρίου 1993, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Φεβρουαρίου 1993, το Rechtbank van koophandel te Brugge υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς το κύρος και την ερμηνεία της οδηγίας 69/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1969, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα προϊόντα εκ κρυστάλλου (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 42).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Schott Zwiesel Glaswerke AG (στο εξής: Schott), με έδρα το Zwiesel (Γερμανία), η οποία παράγει προϊόντα εκ κρυστάλλου, και της εταιρίας Meyhui (στο εξής: Meyhui), με έδρα το Kortrijk (Βέλγιο), η οποία εισάγει, κυρίως, προϊόντα της Schott, σχετικά με την άρνηση της τελευταίας να αναγράφει επί των προϊόντων της την ονομασία τους στις γλώσσες του κράτους μέλους εντός του οποίου αυτά διατίθενται, εν προκειμένω του Βελγίου.

3 Η οδηγία 69/493 περιλαμβάνει τους ορισμούς και τους κανόνες που αφορούν τη σύνθεση, τα χαρακτηριστικά κατασκευής, την επισήμανση και κάθε είδους διαφημίσεις σχετικά με τα προϊόντα εκ κρυστάλλου.

4 Οι τρεις πρώτες αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας αυτής έχουν ως εξής:

«Εκτιμώντας

ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η δυνατότης ιδιαιτέρας ονομασίας των προϊόντων εκ κρυστάλλου και η συνεπαγόμενη υποχρέωση όσον αφορά τη σύνθεση των προϊόντων αυτών υπόκεινται σε διαφορετικές ρυθμίσεις· ότι οι διαφορές αυτές εμποδίζουν τις συναλλαγές των προϊόντων αυτών και δύνανται να προκαλέσουν στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινότητος·

ότι τα εμπόδια αυτά στη δημιουργία και τη λειτουργία της κοινής αγοράς δύνανται να εξαλειφθούν, εάν θεσπισθούν οι ίδιες προδιαγραφές από όλα τα κράτη μέλη·

ότι η θέσπιση κοινοτικών διατάξεων περί των ονομασιών των διαφόρων ειδών κρυστάλλου καθώς και περί των ιδιοτήτων των ειδών αυτών αποσκοπεί στην προστασία τόσο του αγοραστού από τις νοθεύσεις όσο και του κατασκευαστού που συμμορφώνεται προς τις διατάξεις αυτές.»

5 Σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας αυτής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ονομασίες που εμφαίνονται στη στήλη β' του παραρτήματος I να μη δύνανται να χρησιμοποιηθούν στο εμπόριο για να υποδηλώσουν προϊόντα διάφορα εκείνων που έχουν τα χαρακτηριστικά τα οποία καθορίζονται στις στήλες δ' έως ζ' του ίδιου παραρτήματος.

6 Δυνάμει του εν λόγω παραρτήματος, τα προϊόντα εκ κρυστάλλου κατανέμονται, στη στήλη α', σε τέσσερις κατηγορίες των οποίων οι ονομασίες περιλαμβάνονται στη στήλη β'. Τα χαρακτηριστικά των κατηγοριών αυτών, όπως η περιεκτικότητα σε οξείδια μετάλλου (εκφραζόμενα σε ποσοστό επί τοις %), η πυκνότητα, ο δείκτης διαθλάσεως και η επιφανειακή σκληρότητα περιλαμβάνονται στις στήλες δ' έως ζ'.

7 Στη στήλη γ', που φέρει τον τίτλο «επεξηγήσεις», εμφαίνεται ότι, όσον αφορά τις κατηγορίες 1 και 2, οι ονομασίες που αναγράφονται στη στήλη β' δύνανται να χρησιμοποιούνται ελεύθερα οπουδήποτε στη χώρα καταγωγής ή στη χώρα προορισμού. Όσον αφορά τις κατηγορίες 3 και 4, υαλοκρύσταλλα, διευκρινίζεται, αντιθέτως, ότι «οι ονομασίες δύνανται να χρησιμοποιούνται μόνο στη γλώσσα ή στις γλώσσες της χώρας διαθέσεως του προϊόντος».

8 Κατόπιν της αρνήσεως της Schott να επιθέτει τις ονομασίες στη γαλλική, ολλανδική και γερμανική επί των προϊόντων της που προορίζονταν να διατεθούν στο Βέλγιο, η Meyhui προσέφυγε στο Rechtbank van koophandel te Brugge ενώπιον του οποίου επικαλέστηκε την επεξήγηση της στήλης γ' αναφορικά με τις κατηγορίες 3 και 4 των προϊόντων εκ κρυστάλλου. Διατηρώντας αμφιβολίες ως προς το κύρος της επεξηγήσεως αυτής από πλευράς του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΟΚ και ως προς την ερμηνεία που έπρεπε να της δοθεί, το εν λόγω δικαστήριο ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συμβιβάζεται η οδηγία 69/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1969, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα προϊόντα εκ κρυστάλλου με το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ, δοθέντος ότι η εν λόγω οδηγία επιβάλλει, όσον αφορά την ονομασία των προϊόντων εκ κρυστάλλου των κατηγοριών 3 και 4 του παραρτήματος Ι, τη χρησιμοποίηση αποκλειστικώς της γλώσσας της χώρας διαθέσεως του προϊόντος χωρίς να αφήνει τη δυνατότητα χρησιμοποιήσεως άλλης πλέον εύληπτης για τον αγοραστή γλώσσας ή της ενημερώσεως αυτού κατ' άλλον τρόπο;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, υποδηλώνουν οι εκφράσεις "χώρα διαθέσεως του προϊόντος" και "Land, in dem die Ware in den Verkehr gebracht wird" τη χώρα όπου πραγματοποιείται η τελική διάθεση των προϊόντων ή μήπως τη χώρα όπου αυτά διατίθενται για πρώτη φορά;»

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα

9 Με το πρώτο του ερώτημα, το εθνικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο σχετικά με το κύρος, από πλευράς του άρθρου 30 της Συνθήκης, της επεξηγήσεως που περιλαμβάνεται στη στήλη γ' του παραρτήματος Ι της οδηγίας και επιβάλλει, όσον αφορά τα προϊόντα των κατηγοριών 3 και 4, τη χρησιμοποίηση μόνο των ονομασιών τους στην ή στις γλώσσες της χώρας όπου διατίθεται το εμπόρευμα.

10 Το άρθρο 30 απαγορεύει τα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που απορρέουν από κανόνες σχετικούς με τις προϋποθέσεις που πρέπει τα εμπορεύματα αυτά να πληρούν (όπως τις σχετικές με την ονομασία τους, τον τύπο τους, τις διαστάσεις τους, το βάρος τους, τη σύνθεσή τους, την εμφάνισή τους, την επισήμανσή τους και τη συσκευασία τους), έστω και αν οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται αδιακρίτως επί όλων των εγχωρίων και εισαγομένων προϊόντων, εφόσον η εφαρμογή αυτή δεν δικαιολογείται από σκοπό γενικού συμφέροντος δυνάμενο να υπερισχύσει των απαιτήσεων της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων (βλ., κυρίως, την απόφαση της 2ας Φεβρουαρίου 1994, C-315/92, Verband Sozialer Wettbewerb κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-319, σκέψη 13). Οσάκις υφίσταται μια τέτοια δικαιολογία, η οικεία ρύθμιση πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

11 Σύμφωνα με πάγια νομολογία, η απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών καθώς και μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος ισχύει όχι μόνον όσον αφορά εθνικά μέτρα αλλά και μέτρα προερχόμενα από τα κοινοτικά όργανα (βλ., κυρίως, υπό την έννοια αυτή, την απόφαση της 17ης Μαΐου 1984, 15/83, Denkavit Nederland, Συλλογή 1984, σ. 2171, σκέψη 15).

12 Εν προκειμένω, οι επίμαχες επεξηγήσεις περιλαμβάνονται σε μια οδηγία με την οποία σκοπείται, όπως προκύπτει κυρίως από τις τρεις πρώτες αιτιολογικές της σκέψεις, η εξάλειψη, διά της θεσπίσεως κοινών προδιαγραφών, των εμποδίων στις συναλλαγές που οφείλονται στην ύπαρξη, εντός των κρατών μελών, διαφορετικών ρυθμίσεων σχετικά με τη σύνθεση και την ονομασία των προϊόντων εκ κρυστάλλου.

13 Ωστόσο, η απαγόρευση αναγραφής επί των προϊόντων εκ κρυστάλλου που υπάγονται στις κατηγορίες 3 και 4 του παραρτήματος 1 της οδηγίας 69/493 της ονομασίας τους σε γλώσσα άλλη από αυτήν ή αυτές του κράτους μέλους όπου τα προϊόντα αυτά διατίθενται αποτελεί εμπόδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο κατά το μέτρο που τα προϊόντα τα οποία προέρχονται από άλλα κράτη μέλη πρέπει να φέρουν διαφορετικές ετικέτες, πράγμα που συνεπάγεται πρόσθετα έξοδα όσον αφορά τη συσκευασία και την εμφάνισή τους.

14 Κατά συνέπεια, πρέπει να ελεγχθεί αν, στο πλαίσιο της επιδιωχθείσας από την οδηγία εναρμονίσεως, ένα τέτοιο εμπόδιο δικαιολογείται.

15 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με το γράμμα της τρίτης αιτιολογικής σκέψεως, «η θέσπιση κοινοτικών διατάξεων αποσκοπεί στην προστασία τόσο του αγοραστού από τις νοθεύσεις όσο και του κατασκευαστού που συμμορφώνεται προς τις διατάξεις αυτές».

16 Πράγματι, τα προϊόντα εκ κρυστάλλου των κατηγοριών 1 και 2 (κρύσταλλα υψηλής περιεκτικότητας σε μόλυβδο και μολυβδούχα κρύσταλλα) χαρακτηρίζονται από υψηλή περιεκτικότητα σε οξείδιο του μολύβδου (αντίστοιχα 30 % και 24 % τουλάχιστον), ενώ, όσον αφορά τα προϊόντα των κατηγοριών 3 και 4 (υαλοκρύσταλλα), το οξείδιο του μολύβδου, μόνο του ή αναμεμειγμένο με οξείδια του ψευδαργύρου, βαρίου και καλίου, πρέπει να φθάνει τουλάχιστον το 10 %. Συνεπώς, η περιεκτικότητα σε μόλυβδο αποτελεί, μαζί με τη λεπτότητα της υάλου καθώς και την ποιότητα της κοπής, το κυρίαρχο στοιχείο όσον αφορά την ποιοτική διαφοροποίηση των προϊόντων και επομένως των τιμών.

17 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι, όσον αφορά τις δύο πρώτες κατηγορίες, ο καταναλωτής προστατεύεται αρκούντως από το γεγονός ότι, σε όλες τις ονομασίες που περιλαμβάνονται στην οδηγία («cristal supérieur 30 %, cristallo superiore 30 %, Hochbleikristall 30 %, volloodkristal 30 %, full

lead crystal 30 %, krystal 30 %, κρύσταλλα υψηλής περιεκτικότητας σε μόλυβδο 30 %, cristal au plomb 24 %, cristallo al piombo 24 %, bleikristall 24 %, loodkristal 24 %, lead crysral 24 %, krystal 24 %, μολυβδούχα κρύσταλλα 24 %, cristal al plomo 24 %, cristal de chumbo 24 %»), η λέξη «κρύσταλλο» είναι ευχερώς αναγνωρίσιμη και, επιπλέον, συνοδεύεται πάντοτε από την ένδειξη του ποσοστού σε μόλυβδο.

18 Αντιθέτως, όσον αφορά τις δύο κατώτερες κατηγορίες («cristallin, vetro sonoro superiore, kristallglas, kristallynglas, sonoorglas, crystal glass, crystallin, krystallin, vidrio sonoro superior, vidro sonoro superior, verre sonore, vetro sonoro, vidrio sonoro, vidro sonoro, υαλοκρύσταλλα»), η διαφορά ως προς την ποιότητα της χρησιμοποιηθείσας υάλου δεν καθίσταται ευχερώς αντιληπτή από τον μέσο καταναλωτή, ο οποίος δεν αγοράζει συχνά προϊόντα εκ κρυστάλλου. Επομένως, είναι ανάγκη να μπορεί αυτός να έχει την καλύτερη δυνατή πληροφόρηση σχετικά με αυτό που αγοράζει, ώστε να μη συγχέει τα προϊόντα των κατηγοριών 3 και 4 με τα προϊόντα που ανήκουν στις ανώτερες κατηγορίες και, ως εκ τούτου, να μην καταβάλλει αδικαιολόγητη τιμή.

19 Επομένως, η πληροφόρηση των καταναλωτών του κράτους μέλους όπου διατίθενται τα προϊόντα στην ή στις γλώσσες του κράτους αυτού αποτελεί το ενδεδειγμένο μέσο προστασίας. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το μνημονευθέν από το εθνικό δικαστήριο ενδεχόμενο, ότι δηλαδή μια άλλη γλώσσα θα ήταν πιο εύληπτη στον αγοραστή, αποτελεί σπανιοτάτη περίπτωση.

20 Τέλος, όπως προκύπτει, το μέτρο που ο κοινοτικός νομοθέτης επέλεξε για την προστασία του καταναλωτή δεν είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Πράγματι, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι θα ήταν δυνατή η επιλογή ενός διαφορετικού μέτρου το οποίο, ενώ θα κατέληγε στον ίδιο σκοπό, θα ήταν λιγότερο καταναγκαστικό για τους παραγωγούς.

21 Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων, προκύπτει ότι η απαίτηση ότι «οι ονομασίες δύνανται να χρησιμοποιούνται μόνο στη γλώσσα ή στις γλώσσες της χώρας διαθέσεως του προϊόντος» είναι αναγκαία για την προστασία των καταναλωτών, ληφθέντος υπόψη ότι το Συμβούλιο δεν υπερέβη, όπως προκύπτει, με την υιοθέτηση της επίμαχης επεξηγήσεως, τα όρια της διακριτικής εξουσίας που διαθέτει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του εναρμονίσεως (βλ., κυρίως, την απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1984, 37/83, Rewe, Συλλογή 1984, σ. 1229, σκέψη 20).

22 Επομένως, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από την εξέταση της επεξηγήσεως που περιλαμβάνεται στη στήλη γ' του παραρτήματος I της οδηγίας 69/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1969, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα προϊόντα εκ κρυστάλλου (ΕΕ ειδ. έκδ. 13/001, σ. 42), με την οποία επιβάλλεται όσον αφορά τα προϊόντα των κατηγοριών 3 και 4 η χρησιμοποίηση μόνο των ονομασιών τους στην ή στις γλώσσες της χώρας όπου διατίθεται το εμπόρευμα, δεν προκύπτουν στοιχεία που να θέτουν υπό αμφισβήτηση το κύρος της.

Ως προς το δεύτερο ερώτημα

23 Το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν η έκφραση «χώρα διαθέσεως του προϊόντος» που χρησιμοποιείται στην επεξήγηση της στήλης γ' του παραρτήματος I της οδηγίας 69/493 υποδηλώνει, ενόψει των κατηγοριών 3 και 4 κρυστάλλου, το κράτος όπου το εμπόρευμα αυτό διατίθεται για πρώτη φορά ή το κράτος της τελικής του διαθέσεως.

24 Ενόψει της δικαιολογήσεως που έγινε ανωτέρω αποδεκτή όσον αφορά την εν λόγω γλωσσική απαίτηση, η τήρηση της απαιτήσεως αυτής πρέπει κατ' ανάγκη να εκτιμάται σε σχέση με τον τελικό καταναλωτή, ασχέτως του πρώτου τόπου διαθέσεως.

25 Επομένως, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έκφραση «χώρα διαθέσεως του προϊόντος» που χρησιμοποιείται στην επεξήγηση της στήλης γ' του παραρτήματος Ι της οδηγίας 69/493 υποδηλώνει, ενόψει των κατηγοριών 3 και 4 κρυστάλλου, το κράτος μέλος όπου γίνεται η τελική διάθεση του προϊόντος.

Επί των δικαστικών εξόδων

26 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 18ης Φεβρουαρίου 1993, το Rechtbank van koophandel te Brugge, αποφαίνεται:

1) Από την εξέταση της επεξηγήσεως που περιλαμβάνεται στη στήλη γ' του παραρτήματος Ι της οδηγίας 69/493/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμ-

βρίου 1969, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στα προϊόντα εκ κρυστάλλου, με την οποία επιβάλλεται όσον αφορά τα προϊόντα των κατηγοριών 3 και 4 η χρησιμοποίηση μόνο των ονομασιών τους στην ή στις γλώσσες της χώρας όπου διατίθεται το εμπόρευμα, δεν προκύπτουν στοιχεία που να θέτουν υπό αμφισβήτηση το κύρος της.

2) Η έκφραση «χώρα διαθέσεως του προϊόντος» που χρησιμοποιείται στην επεξήγηση της στήλης γ΄ του παραρτήματος Ι της οδηγίας 69/493 υποδηλώνει, ενόψει των κατηγοριών 3 και 4 κρυστάλλου, το κράτος μέλος όπου γίνεται η τελική διάθεση του προϊόντος.

Due Mancini Κακούρης Schockweiler

Rodríguez Iglesias Kapteyn Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Αυγούστου 1994.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος

R. Grass O. Due